

MISCAREA

Se retrage guvernul?

Unele ziare de senzație au înțeles să prezinte chestiunea litigiului dela Geneva—care n'a primit nici o soluție—ca o simplă chestiune politică internă și să brodeze pe această temă un motiv de retragere a guvernului.

Cazul nu poate fi astfel interpretat și încercarea unor confrăți prea grăbiți să răstoarne regimul, nu poate influența nici pe cel mai naiv cetățean și aceasta cu atât mai mult cu cât din discuțiile ce au urmat în Parlament s'a văzut că pe chestiuni de politică internă nu poate exista nici o deosebire de vederi între partidele politice.

Guvernul care a apărut cele mai covârșitoare probleme ale statului, nu numai că nu se retrage—fiindcă aceasta ar însemna o dezertare—dar el stănd la postul său va face ca dreptatea României să fie asigurată și încununată cu succes.

Greșala sau intenția de a utiliza și politica externă de aceeași manieră, cum sunt exploatate, adeseori cu rea credință, problemele interne, au fost reprobate din primul moment de opinia publică conștientă și în măsură de a aprecia faptele.

Guvernul nu se retrage tocmai pentru a produce soluția dreaptă pe care Consiliul Ligii Națiunilor a stabilit-o în trecuta sesiune.

Guvernul nu se retrage fiindcă țara nu poate da un guvern mai unitar, mai puternic și mai hotărât, de a salvagarda interesele superioare ale țării.

Ședința comitetelor școlare din județul Iași

Cuvântările d-lor C. Rusovici, Ed. Lăzărescu, Const. Toma, I. Zipa, Platon și alții.

Ieri la ora 11 dimineața a avut loc la prefectura județului Iași ședința comitetelor școlare ale comunelor din județul Iași. Au luat parte directorii școlilor și președinții comitetelor școlare, și mai mulți delegați, între care :

D-nii învățători diriginți Sebastian (Rogca) Comăneanu (Comarna) Bavan (Goroni-Tomești) Bărsan (Volnești) Panu (Cimrea) Costinescu (Hermeziu) Frimu (Tiganași) Buzenschi (Cotnari) Mihailescu (Tura) Oană (Prisacani) Ciolan (Miroslava) Ciobanu (Andrieșeni) Gaspa (Ceplenița) P. Toma (Bălteni) Andrieș (Bivolari) D. Moga (Costuleni) Corduneanu (Potârghiș) Vechiru (Aroneanu) Pr. Negoici (Erbiceni) Dabiza (Buzăcea) C. Drăghici (Tomești) Th. Sandu (Bacium) Munteanu (Bărbănt) Andreescu (Isvorele Epureni) Gh. Kirilescu (Institutor școlii noișle Vasile Lupu) ș. a.

La ședință au mai luat parte d-nii senatori Const. Toma și I. Zipa.

DL. C. RUSOVICI președintele comitetului școlar județean a făcut o scurtă dăre de seamă arătând situația financiară și morală a comitetului.

DL. PLATON revizorul școlar al județului, a făcut dărea de seamă a bugetului, care a fost aprobat.

INVĂȚĂTORUL COSTINESCU luând cuvântul, relevă faptul că suma înscrisă pentru comitetul școlar din comuna Hermeziu de către comitetul școlar județean n'a fost achitată.

DL. I. ZIPA, intervine și arată că suma aceasta într-adevăr n'a fost achitată din cauză că d-nsa, ca fost prefect care a succedat pe prefectul aversean I. Axinte, când a venit la prefectură a găsit un haos financiar; între altele a găsit ordonanțe emise în suma de 3.500.000 lei, fără ca ele să poată fi achitate, cheltuielile fiind cu mult mai mari decât veniturile bugetare. În consecință d-nsa a anulat toate aceste ordonanțe, anulând altele noi în sumă de 1.500.000 cari s'au plătit din veniturile încasate.

Se naște apoi o discuție interesantă relativă la amenziile școlare, discuție la care participă d-nii Fușiei (Utești), Costinescu (Hermeziu), P. Toma (Bădeni), Gh. Gaspar și alții.

DL. pref. ED. LAZĂRESCU răspunzând discuțiilor urmate, roagă ca pe viitor capitolele „amenziile școlare” să nu fie admise în sumă mare și ca nu venit sigr în bugetele comitetelor școlare. D-nsa face apel la învățători ca să depună toată răvna și toată muncă, spre a convinge pe pătini ca în interesul lor și în interesul țării să-și permită copii la școală.

C. CONSTANTIN TOMA în același chestiune, arată că legea d-lui dr. Anghelescu care se aplică dela 1925 nu tude ca să creeze aceste amenzi, ci amenziile au fost prevăzute în lege ca numai la caz extrem să se recurgă la aplicarea lor, atunci când pătini refuză a-și trimite copiii la școală.

Face și d-nsa un inimos apel ca în interesul progresului satelor învățătorii și comitetele școlare să convingă pe pătini că țara are nevoie ca toți copiii lor să frecventeze școala.

Dela Federala Băncilor Populare-Iași

Ieri după amiază a avut loc adunarea generală a federației băncilor populare și cooperativeelor din jud. Iași. Ședința a fost prezidată de către d. Sebastian vice-președintele federației.

DL. I. Popovici, directorul federației a făcut dărea de seamă a activității desfășurate în cursul anului expirat, cu care prilej a invocat astfel, memoria defunctului Th. Capitanovici fostul vice-gubernator al Băncii Naționale și președinte al centralei băncilor populare :

„Înainte de a începe dărea de seamă a activității Federației Iași, pe anul 1927, nu putem să nu relevăm durerea ce ne-a pricinuit moartea prematură a Președintelui Centralei Băncilor Populare, Th. Capitanovici.

Prin dispariția lui, nu numai noi, dar întreaga țară, pierde un om de o mare capacitate financiară și de o rară distincție sufletească.

Th. Capitanovici a fost unul din conducătorii destoinici a celei mai mari instituții financiare a României, Banca Națională, și unul din îndrumătorii pricepuți ai mișcării noastre.

Cu dispariția lui pierdem una din cele mai proeminente figuri a generației trecute.

Să-i fie țărâna ușoară!”

Adunarea a aprobat dărea de seamă a consiliului și raportul cenzorilor.

În locul membrilor ieșiți la sorți al căror mandat a expirat, au fost aleși în consiliul d-nii Gh. Gappar, I. Lamand, I. Dumitrescu și I. Ciobanu (Miroslava).

În ședința de ieri s'a discutat chestiunea creditelor pe care le necesită federațiile propunându-se diferite soluțiuni de către d-nii : C. Toma, I. Zippa, I. Popovici, Gh. Gappar, C. Cerkez etc. după care ședința a fost ridicată.

Incediu din com. Popești

Din neglijența locuitorului Toma Talmaciu, s'a declarat un incediu la locuința sa, în seara zilei de 6 Martie a. c., distrugându-i acoperișul casei 2000 kg. porumb și 800 kg. ovăș.

Focul a luat naștere dela un horn necurățat. Se fac cercetări.

Soluția dela Geneva e o soluție?

Hotărârea pronunțată de Consiliul Ligii Națiunilor în chestia litigiului ungaro-român este surprinzătoare prin aceea că ea revine asupra hotărârei luate în sesiunea din Septembrie trecut.

Faptul acesta în sine,—care până astăzi nu e încă lămurit și cu atât mai puțin justificat—nu poate întări autoritatea și prestigiul Consiliului, ci, credem noi, dimpotrivă, o slăbește. Și această credință e numai a noastră, ca și a străindății, care are motiv să judece care este rolul, puterea și imposibilitatea forului ce se întrunește la Geneva.

Din punctul de vedere al efectului, această soluție adusă acum nu soluționează problema, având în vedere că totul depinde în primul rând de atitudinea părților interesate în cauză.

România este liberă să accepte sau nu propunerea făcută—fiindcă Consiliul Ligii care în sesiunea trecută a pus baza pe expertii juridici și a stabilit cele trei puncte, de astădată are aerul de a se degașa pronunțând litigiul în judecata tribunalului arbitral.

Când cei mai reputați juristi mondiali s'au pronunțat și au recunoscut legalitatea deplină a punctului de vedere românesc, de ce Consiliul Ligii revine astăzi asupra celor ce a hotărât în trecut?

Este suficient a căi magistrala pledoarie a d-lui Titulescu pentru a vedea că dreptatea este numai de partea României și că la Geneva s'a dat o soluție care, având în vedere legitimele rezerve ale României, nu va putea închide conflictul.

Hotărârea dela Geneva, poate să apară unora serioasă în formă, dar nu și în fond,—fiindcă astăzi toată lumea vede :

- 1) Că soluția nu-i o soluție.
- 2) Că România nu a acceptat soluția decât în condițiunile formulate de d. Titulescu și
- 3) Că punctul de vedere românesc nu iese întru nimic stabilit și el va fi apărut cu toată autoritatea.

Rezultatul alegerii consilierilor eparhiali ai Moldovei

Centralizarea voturilor exprimate

Ieri a avut loc la Biserica Toma Cozma centralizarea voturilor exprimate la toate parohiile pentru alegerea unui membru în consiliul eparhial în locul ramas vacant prin moartea neuitatului ministru ieșan G. G. Mărzescu.

Biroul a fost prezidat de s.s. părintele Petrovanu asistat de 26 delegați ai parohiilor.

D. profesor Valeriu Bulgaru a fost ales cu o majoritate de 1236 voturi.

D. Axinte, candidatul d-lui I. Petrovici șeful averseanilor, n'a intrunit decât 67 voturi.

În locul ramas vacant prin moartea preotului Răileanu a fost ales părintele Munteanu din Dorohol.

Rămâne să se mai completeze locul vacant al defunctului profesor Lăbușcu.

Cazul din com. Perieni

În ziua de 7 Martie 1928 locuitorul Mihaela N. Nica din comuna Perieni a sârit cu toporul în mână să-l taie în bucăți pe perceptorul Maharianu.

Acesta venise să ridice un sequestru pentru o amendă școlară.

Cazul se cercetează de către postul de jandarmi din Tigănași.

POLITICA LA SATE

— Preoții și învățătorii —

Mulți interesați susțin că e un mare rău că preoții și învățătorii fac politică.—Această cauză supun aceluia—face de multe ori, desbînări și neloțelgeri (se întâmplă numai atunci când unul din cei doi, nu înțeleg cărarea politică).

Preoții și învățătorii într'un sat sunt factorii principali, sunt izvorul de lumină cari îndepărtăză întunericul, precum zorile dimineții împrăstie întunericul nopții. Misiunea lor este mare, pentru că ei fac cărămizile, din care se zidește faima neamului. Învățătorul și Preotul prin muncă lor zilnică, în școală și biserică, focare de lumină, pregătesc viitorii, cari mâine vor fi zidul de rezistență, contra răii voitorilor acumpei noastre țări, cari numai un adevărat român o prețuiește și o apără, cum au apărut-o pe vremuri un Mihailu, un Ștefan, un Kogălniceanu și un Brăteanu.

Întreb pe acei ce spun că învățătorul și preotul, nu trebuie să facă politică : Ci e trebuie să facă educația cetățeanului, fiind vorba despre dreptate și datoria lui ? Oare cine e mai aproape de Rămânul cumințe dela cornele plugului ? Este învățătorul și preotul, cari i sunt sfătuitori, doctori, împăciuitori, îndrumători și la toate născurile și durerile învățătorul și preotul le găsește leacul. Și atunci de ce această părere greșită, că învățătorul și preotul nu trebuie să facă politică ?

Învățătorul și preotul—adevărații apostoli ai neamului—au misiunea sfântă de a deschide ochii Românilor, de a-i face să și prețuiască avutul, să plătească datoriile către țară, să respecte autoritățile. Să-i formeze de a fi constant și statornic (aceasta prin exemple sănătoase) și să-i facă să prețuiască votul, atunci când li chemat să și-l dea.

Sunt vre-o câțiva ani, de când neuitatul nostru I. I. C. Brătianu împreună cu partidul național-liberal pe care-l conducea, a hotărât ca în alegerea conducătorilor țării, să meargă la vot, toți cetățenii români cinstiți.

Răii voitorii neamului nostru, numai decât au căutat să specule acest drept, mergând la sate și amăgind poporul cu vorbe bine meșteșugite, spre a-i pune în fruntea țării, promișând marea cu sarea.

Au avut după cum ne știe întrucâtva efect, întrucât poporul naiv, i-au ales, dar faptele lor neocotite, a făcut ca tot poporul să-i răstoarne.

Pentru a nu se mai întâmpla pe viitor greșeli, de pe urma cărora se zdruncină întreaga temelie a țării, este absolută nevoie ca factorii de consolidare a neamului românesc „învățătorii și preoții”, să dea mâna cu cei mai buni conducători, cu cei mai (buni) pricepuți oameni ai neamului nostru, pe cari-i indică trecutul glorios și cari sunt în Partidul Național Liberal, contribuind prin pasul lor, la opera de consolidare a neamului românesc.

Învățătorul și preotul să caute în sălășorul lor, să convingă pe locuitori și să-i facă să dea ascultare numai la bine voitorii neamului și să nu mai dea ascultare la propagandistii mincinoși, dușmanii dinastiei, a parlamentului, a trecutului neamului, cari le profanează pe toate atunci când nu și ajung scopul.

Leagămul poporului românesc, a fost totdeauna școala și biserica, deaceia și astăzi, acei dela școală și biserică cari contribuiesc la opera de consolidare a neamului trebuie să facă politică, dar numai acea politică sănătoasă și rodnică a Partidului Național Liberal, politică de consolidare și nu ca adversorii dăunătoare neamului românesc.

D. I. MOGA
Învățător
Hilița-Costuleni Iași

Comisiunea examinatoare a candidaților din învățământul primar

Am anunțat la vreme în ziarul nostru—exemenle ce se vor ține începând dela 15 Martie crt. pe tot cuprinsul regiunii XIII-a școlare.

Comisiunile examinatoare sunt :

a) La Vaslui : președinte Dl. Cotoreanu. Membrii : d-nii Arteni Spiridon, Bălănescu Alex., Pruteanu N., Rotaru Gh.

b) La Botoșani : Președinte, d. Condu T., membrii, C. Enescu, Maria Vicol, Eugeniu Timpoi și Olga Savinescu.

c) La Bălți președinte d. Gh. Mitră.

Actualități Străine

O carte de Dumur.

Autorul lui „Nach Paris” e îndejuna de bine cunoscut marelui public. Ultimul său roman „Dumnezeu apără pe Tar” evocă într-o atmosferă i torică minunată și exactă primele luni de război în Rusia.

Cartea lui Louis Dumur se deschide prin sosirea d-lui Raymond Poincaré la Petrograd și se termină prin victoria germană condusă de Hindenburg.

Mai interesante capitole sunt însă fără îndoială, cele închinare misticismului sadic al călugărului Rasputin. Și tal-ntul lui Dumur de scriitor realist, câștigă astfel o nouă pignă durabilă, prin lubrificate.

Răutățiile lui B. Shaw.

Bernard Shaw nu-i tandru și îngăduitor pentru nimeni ; confrății săi înțeleșcrisului sunt cu deosebire vizati. Iată acum și o probă evidentă :

— Observi pe duamna aceea tânără ?

— Da.

— Ei bine ! e amanta lui N.... drama-turgul.

—Adevăra ? se mără Shaw. Credeam că doar singur publicul doarme cu el.

Fluierul lui Pan

Dr. Morlet, minunatul archeolog (și e regretabil că nu-i cunoașteți), făcea acum câțiva ani niște săpături în apropiere de Alesia. Acolo, descoperi un obiect bizar, în care putea repede recunoaște un instrument de muzică.

Dr. Morlet adresă deci Academiei de Inscriptii și Arte Frumoase o comunicare, unde declara că obiectul găsit nu era altul decât „fluierul lui Pan”.

Academia trimise comunicarea la secția de Belle-Arte și dl. Charles Widor fu însărcinat cu redactarea unui raport. Din nenorocire eminentul muzicant a demonstrat infailibil că „fluierul lui Pan”, nu era altceva decât un fluier de câțiva lei așa cum se șampără prin bălciri. De atunci dr. Morlet nu se mai ocupă de archeologie.

RICARDO

O activitate reluată

Cu vie satisfacție citesc în ziarul „O-piula” cu data de 6 Martie, activitatea din Uagheni a unui cămin cultural.

Drept o stăgnare de mai mult timp, e reluată o activitate care mă mulțumește personal, Casa de sfat și cetire „I. frățirea” înființată de subsemnatul cu prețiosul concurs a d-lui Gh. Scutaru fost director regional CFR. În acel timp, înțelegând rostul unei asemenea activități, a pus la dispoziție o cameră la gara Uagheni, în care am instalat și pus la îndemână d-ritorilor de cultură, un număr de peste 350 volume alse dintre care o bună parte dela Academia Română și casa școalelor, iar restul dela diferite persoane.

Deși cu greu la început, peste puțin tim însă acea bibliotecă era cercetată și ecută cu folos.

Această latură a activității mele până la un punct, îndeplinea un rol și în calitate de președinte activă aveam răspunderea morală ca propaganda să se facă conștient și din punct de vedere național și cultural.

Cum este majoritatea analfabeților din împrejurimi și nevoia de cunoștințe directe și practice pentru a ușura propaganda se resimțea așa că am hotărât să înființăm și un cinematograf cultural în care să ruleze filme cu subiecte patriotice.

Aprobarea și concursul d-lui comandant militar a Basarabiei a fost necondiționat și cu o cheazăie a bunului mers a primit și patronajul societății.

Această latură de activitate îmi cerea mult de lucru deci singură nu puteam, așa formarea și constituirea unei societăți se cerea imperios pentru un ajutor reciproc.

Cu un restrâns număr de membri s'a înighebat și s'a elaborat un statut pentru funcționare, dându-se nuaele societății „Redeșteptarea”.

Cum fonduri nu existau de cât cotizațiile celor câțiva membri, aparatul și instalarea nu se putea face decât cu cheltuieli mari, dar scopul urmărit și garanția morală a persoanelor sus citate, ne-a ușurat sarcina tratativelor, așa că în scurt timp am instalat un aparat, într-o sală improvizată, ce era o remiză de c reale forța motrice se primea dela uzina din gară cu aprobarea d-lui Scutaru ; procu-

